

سوره انعام (۶)

مکی و شامل یکصد و شصت و پنج آیه
به نام خداوند بخشنده مهربان

ستایش و بزرگداشت فقط اختصاص به خدا دارد که آسمان‌ها و زمین را خلق کرد و تاریکی و نور را برقرار کرد. باز افراد بی‌ایمان برای خداوندشان شریک درست می‌کنند. (۱)
او وجودی است که شما را از گِل آفرید و مدتی برای زندگی کردن شما قرار داد. مدتی که پیش او معلوم است، با وجود این شما شك می‌کنید. (۲)
او در آسمان‌ها و زمین خدا است. پنهان و آشکار شما را می‌داند و از کارهای شما آگاه است. (۳)

هیچ آیه‌ای از آیات خداوندشان برای آن‌ها نیامد، مگر این‌که از آن روگردان بودند. (۴)

وقتی حق برای آن‌ها آمد منکر آن شدند. خبر عذابی که آن را مسخره می‌کردند برای آن‌ها خواهد آمد. (۵)

آیا ندیدند که چقدر از امت‌هایی را که قبل از آن‌ها بودند نابود کردیم؟ به آن‌ها قدرت‌هایی داده بودیم که به شما نداده‌ایم. بارانی مداوم بر آن‌ها نازل کردیم و نهرها از زیر پایشان روان ساختیم، و آن‌ها را به علت گناهانشان نابود کردیم و بعد از آن‌ها مردم دیگری بوجود آوردیم. (۶)

اگر به تو نوشته‌ای در ورق کاغذی نازل کنیم که آن را با دست‌هایشان لمس کنند، مسلماً افراد بی‌ایمان می‌گویند: این سحر واضحی است. (۷)

گفتند: چرا فرشته‌ای به او نازل نشده؟ اگر ما فرشته‌ای می‌فرستادیم کار تمام شده بود و مهلتی به آن‌ها داده نمی‌شد. (۸)

و اگر او را فرشته‌ای می‌ساختیم حتماً او را به صورت انسانی می‌ساختیم و باز همان شبهه‌ای که برای آن‌ها وجود دارد بر جا می‌ماند. (۹)

پیغمبران قبل از تو را هم مسخره کردند در نتیجه همان عذابی که مورد تمسخر آن‌ها قرار داشت آن‌ها را فرا گرفت. (۱۰)

بگو: در زمین بگردید و نگاه کنید عاقبت کسانی که منکر عذاب ما بودند چه شد. (۱۱)

بگو: آنچه در آسمان‌ها و زمین است مال چه کسی است؟ بگو: مال خدا است. خدا رحمت را بر خودش واجب ساخته تا شما را در روز قیامت که شکی در آن نیست جمع کند. کسانی که خودشان را دچار ضرر کردند (دچار عذاب قیامت ساختند) ایمان نمی‌آورند. (۱۲)

آنچه در شب و روز آرامش می‌یابد مال خدا است و او شنوا و دانا است. (۱۳)

بگو: آیا غیر از خدا که آفریننده آسمان‌ها و زمین است یآوری برای خود بگیرم؟ در صورتی که او به دیگران غذا می‌دهد و کسی به او غذا نمی‌دهد. بگو: به من دستور داده شده که بیشتر از همه تسلیم حکم و نظر خدا باشم و از مشرکین نباشم. (۱۴)

بگو: من اگر از فرمان خدا سرپیچی کنم از عذاب روز بزرگ می‌ترسم. (۱۵)

کسی که در روز قیامت عذاب از او برگردانده شود خدا به او رحم کرده و این موفقیت آشکاری است. (۱۶)

اگر خدا ضرری به تو برساند کسی جز خود او نمی‌تواند آن را برطرف کند و اگر خیری به تو برساند، او قادر به هر کاری است. (۱۷)

او بر بندگانش تسلط دارد و حکیم و آگاه است. (۱۸)

بگو: شهادت چه کسی بالاتر است؟ بگو: خدا بین من و شما شاهد است و این قرآن به من وحی شده تا با آن شما و کسی که این قرآن به او می‌رسد را از عواقب کار خطا بترسانم. آیا شهادت می‌دهید که با خدا معبودهای دیگری وجود دارد؟ بگو: من چنین شهادتی نمی‌دهم. بگو: فقط او معبود یگانه است و من از چیزهایی که شریک خدا می‌سازید بیزارم. (۱۹)

کسانی که به آن‌ها کتاب داده‌ایم پیغمبر را می‌شناسند، همان‌طور که بچه‌هایشان را می‌شناسند. کسانی که خودشان را دچار ضرر کرده‌اند ایمان نمی‌آورند. (۲۰)

کیست ظالم‌تر از کسی که دروغی را سر هم کند و از قول خدا بگوید یا منکر آیات او شود؟ ظلم‌کنندگان رستگار نمی‌شوند. (۲۱)

روزی که همه آن‌ها را جمع کنیم، به آنان که برای خدا شریک ساختند می‌گوییم: شریکانی که گمان می‌کردید کجا هستند؟ (۲۲)

حرف آن‌ها فقط این خواهد بود که به خدا که مالک ما است قسم که مشرک نبودیم. (۲۳)

بین چگونه به خود دروغ گفتند و شریکانی که برای خدا می‌بافتند گم شدند. (۲۴)

عده‌ای از آن‌ها ظاهراً به تو گوش می‌دهند، ولی ما بر دل آن‌ها پوششی قرار داده‌ایم تا آن را نفهمند و گوششان را سنگین کرده‌ایم. هر معجزه‌ای هم ببینند به آن ایمان نمی‌آورند تا آنجا که وقتی پیش تو بیایند با تو مجادله می‌کنند. کافران می‌گویند: این قرآن فقط داستان گذشتگان است. (۲۵)

آن‌ها مردم را از آن باز می‌دارند و خودشان هم کنار می‌کشند. آن‌ها فقط خود را هلاک می‌کنند ولی نمی‌دانند. (۲۶)

اگر وقتی که آن‌ها را کنار آتش نگه داشته‌اند ببینی می‌گویند: ای کاش برگردیم و آیات خداوندمان را انکار نکنیم و از مؤمنین باشیم. (۲۷)

برای آن‌ها آنچه قبلاً مخفی می‌کردند آشکار شد. اگر برگردانده شوند حتماً به آنچه از آن نهی شده‌اند برمی‌گردند. آن‌ها دروغ می‌گویند. (۲۸)

گفتند: چیزی غیر از زندگی این دنیا وجود ندارد و ما دوباره زنده نمی‌شویم. (۲۹)

اگر وقتی را که در مقابل خداوندشان نگه داشته می‌شوند ببینی که خدا به آن‌ها می‌گوید: آیا این حق نیست؟ می‌گویند آری، به خدا قسم. خدا به آن‌ها می‌گوید: به علت کفری که داشتید عذاب را بچشید. (۳۰)

کسانی که منکر دیدار خدا شدند ضرر کردند. وقتی که قیامت ناگهانی فرا رسد می‌گویند: افسوس که ما در دنیا کوتاهی کردیم و آن‌ها بار گناهان خود را بر دوش می‌گیرند. باری که برمی‌دارند بد است. (۳۱)

زندگی دنیا فقط بازی و سرگرمی است و مسلماً خانه آخرت برای افراد باتقوی بهتر است. آیا نمی‌فهمید؟ (۳۲)

می‌دانیم حرف‌هایی که می‌زنند تو را غمگین می‌کند. آن‌ها منکر تو نمی‌شوند بلکه افراد ظالم منکر آیات خدا می‌شوند. (۳۳)

پیغمبران قبل از تو هم مورد انکار قرار گرفتند ولی در مقابل انکاری که شدند استقامت ورزیدند و تا موقعی که یاری ما شامل حال آن‌ها شد مورد آزار قرار گرفتند. تغییردهنده‌ای برای کلمات خدا وجود ندارد. مسلماً خبر پیغمبران برای تو آمده است. (۳۴)

اگر قبول نکردن آن‌ها برای تو سنگین است چنانچه می‌توانی نقبی در زمین یا نردبانی در آسمان پیدا کن و برای آن‌ها معجزه‌ای بیاور. اگر خدا می‌خواست همه آن‌ها را هدایت می‌کرد، پس از جاهلان نباش. (۳۵)

فقط کسانی که گوش شنوا دارند دعوت تو را اجابت می‌کنند. مردگان را خدا زنده می‌کند، بعد آن‌ها را پیش خدا برمی‌گردانند. (۳۶)

گفتند: چرا معجزه‌ای از طرف خداوندش برای او نازل نشده؟ بگو: خدا قادر است که معجزه‌ای نازل کند ولی بیشتر آن‌ها این را نمی‌دانند. (۳۷)

هیچ جنبنده‌ای در زمین و هیچ پرنده‌ای که در هوا با بال‌هایش پرواز کند وجود ندارد مگر این‌که نوعی جاندار مثل شما است. مادر (این) کتاب (در قرآن) چیزی را فروگذار نکردیم. آن‌ها پیش خداوندشان جمع می‌شوند. (۳۸)

کسانی که منکر آیات ما شدند کر و لال و در تاریکی هستند. خدا کسی را که بخواهد گمراه می‌کند و کسی را که بخواهد بر راه راست قرار می‌دهد. (۳۹)

بگو: اگر راست می‌گویید نظر شما چیست؟ اگر عذاب خدا یا قیامت بیاید آیا کسی را غیر از خدا به کمک می‌خوانید؟ (۴۰)

تنها او را به کمک می‌خوانید و او اگر بخواهد مشکلی را که برای آن کمک می‌خواهید برطرف می‌کند و شما چیزهایی را که شریک او می‌سازید فراموش می‌کنید. (۴۱)

پیغمبرانی برای امت‌های قبل از تو فرستادیم و آن‌ها را دچار رنج و سختی کردیم شاید زاری کنند. (۴۲)

چرا وقتی عذاب ما به آن‌ها رسید زاری نکردند؟ بلکه دلشان سخت شد و شیطان کارهایی را که می‌کردند در نظر آن‌ها آراست. (۴۳)

وقتی تذکری که به آن‌ها دادیم فراموش کردند، درهای هر چیزی را به روی آن‌ها باز کردیم تا وقتی که از آنچه به آن‌ها داده شده بود شاد شدند. ناگهان آن‌ها را دچار عذاب کردیم، آن وقت آن‌ها مایوس شدند. (۴۴)

ریشه افراد ظالم قطع شد. ستایش فقط سزاوار خدا است که صاحب‌اختیار همه مردم جهان است. (۴۵)

بگو: نظر شما چیست؟ آیا اگر خدا شنوایی و بینایی شما را بگیرد و بر دل‌هایتان مهر بزند (قدرت فکر کردن را از شما بگیرد)، غیر از خدا چه معبودی وجود دارد که آن را به شما برگرداند؟ نگاه کن که چگونه آیات را بیان می‌کنیم و آن‌ها از آن رو برمی‌گردانند. (۴۶)

بگو: نظر شما چیست؟ اگر عذاب خدا به طور ناگهانی یا آشکارا به شما برسد آیا غیر از این است که فقط ظالم‌ها نابود می‌شوند؟ (۴۷)

ما پیغمبرانمان را فقط برای مژده‌دادن و بیم‌دادن می‌فرستیم. کسانی که ایمان بیاورند و کار خود را اصلاح کنند نه ترسی دارند نه غصه‌ای. (۴۸)

و کسانی که منکر آیات ما شدند به علت این‌که نافرمانی کردند دچار عذاب می‌شوند. (۴۹)

(ای پیغمبر،) بگو: من به شما نمی‌گویم که گنج‌های خدا پیش من است و غیب نمی‌دانم و به شما نمی‌گویم که من فرشته‌ام. من فقط از آنچه به من وحی می‌شود پیروی می‌کنم. بگو: آیا کور و بینا با هم مساوی هستند؟ آیا فکر نمی‌کنید؟ (۵۰)

به‌وسیله قرآن به کسانی که می‌ترسند از این‌که پیش خداوندشان جمع شوند هشدار بده که غیر از خدا یاور و شفیع برای آن‌ها وجود ندارد، شاید پرهیزکار شوند. (۵۱)

و افرادی را که صبح و شام خداوندشان را می‌خوانند و رضای او را می‌خواهند از خود نران. ذره‌ای از حساب آن‌ها بر عهده تو نیست و ذره‌ای از حساب تو بر عهده آن‌ها نیست. اگر آن‌ها را از خود برانی از ستمکاران خواهی بود. (۵۲)

ما این‌طور بعضی از آن‌ها را به‌وسیله بعضی امتحان کردیم تا بگویند: آیا این‌ها افرادی هستند که خدا از بین ما بر آن‌ها منت گذاشته؟ آیا خدا افراد سپاسگزار را بهتر نمی‌شناسد؟ (۵۳)

وقتی افرادی که به آیات ما ایمان دارند پیش تو آمدند بگو: سلام بر شما. خداوند شما رحمت را بر خودش واجب ساخته، هر کس از شما که کار بدی از روی نادانی بکند و بعد از آن توبه نماید و کار خود را اصلاح کند (بداند که) خدا آمرزنده مهربان است. (۵۴)

ما آیات را این‌طور توضیح می‌دهیم تا راه افراد گناهکار معلوم شود. (۵۵)

بگو: من از این‌که افرادی را که شما غیر از خدا می‌خوانید بندگی کند نهی شده‌ام. بگو: من از دلخواه شما پیروی نمی‌کنم، چون در آن صورت گمراه شده‌ام و از کسانی که راه صحیح را شناخته‌اند نخواهم بود. (۵۶)

بگو: من دلیل روشنی از جانب خداوند دارم ولی شما آن را قبول نمی‌کنید. عذابی که شما می‌خواهید زودتر برسد در اختیار من نیست. حکم آن فقط در اختیار خدا است. خداوند حقیقت را می‌گوید و او بهترین قاضی است. (۵۷)

بگو: اگر آن عذابی که شما می‌خواهید زودتر برسد در اختیار من بود، کار بین من و شما تمام شده بود. خدا افراد ظالم را خوب می‌شناسد. (۵۸)

کلیدهای غیب پیش خدا است و کسی جز خدا آن را نمی‌داند. آنچه که در خشکی و دریا است می‌داند. هیچ برگی نمی‌افتد مگر این‌که خدا آن را می‌داند، هیچ دانه‌ای در تاریکی‌های زمین و هیچ تر و خشکی وجود ندارد، مگر این‌که در کتابی روشن است. (۵۹)

اوست که جان شما را در شب می‌گیرد و کارهایی را که در روز می‌کنید می‌داند و شما را در روز بلند می‌کند تا مدت معین عمر شما تمام شود. بازگشت شما پیش اوست، بعد شما را از کارهایی که می‌کردید باخبر می‌کند. (۶۰)

او بر بندگانش تسلط دارد و حافظینی برای شما می‌فرستد تا موقعی که مرگ یکی از شما برسد، فرستادگان ما جان او را می‌گیرند و در این کار کوتاهی نمی‌کنند. (۶۱)

بعد پیش مولای حقیقی خودشان (خدا) برگردانده می‌شوند. بدانید که حکم با خدا است و او زودتر از همه به حساب‌ها رسیدگی می‌کند. (۶۲)

بگو: چه کسی وقتی او را با التماس و پنهانی به کمک می‌خوانید شما را از تاریکی‌های خشکی و دریا نجات می‌دهد؟ و می‌گویید: اگر ما را از این وضع نجات بدهی از سپاسگزاران خواهیم بود. (۶۳)

بگو: خدا شما را از این وضع و هر غمی نجات می‌دهد ولی شما باز شریکی برای او می‌تراشید. (۶۴)

بگو: او قادر است که عذابی از بالای سر شما یا از زیر پای شما بفرستد یا شما را دسته دسته کند و عذاب بعضی را به بعضی دیگر بچشاند. نگاه کن که ما چگونه آیات را توضیح می‌دهیم تا آن را بفهمند. (۶۵)

قوم تو قرآن را تکذیب کردند در صورتی که قرآن حق است. بگو: من وکیل شما نیستم. (۶۶)

برای عملی شدن هر خبری (مثل خبر عذاب یا قیامت) وقتی لازم است و این حقیقت را خواهید دانست. (۶۷)

وقتی کسانی را که آیات ما را مسخره می‌کنند دیدی، از آن‌ها رو برگردان تا درباره مطلب دیگری صحبت کنند. و اگر شیطان باعث شد که این کار را فراموش کنی بعد از این که به یادت آمد با افرادی که ظلم می‌کنند منشین. (۶۸)

ذره‌ای از حساب آن‌ها بر عهده افراد باتقوی نیست ولی این تذکری برای آن‌ها است تا پرهیزکار شوند. (۶۹)

کسانی را که دینشان را بازی و سرگرمی ساختند و زندگی دنیا آن‌ها را فریب داد به حال خود بگذار. فقط تذکر بده که هر کس گرفتار اعمال خودش می‌باشد و کسی غیر از خدا یاور و شفیع ندارد و هر توانی هم که بدهد از او پذیرفته نمی‌شود. آن‌ها افرادی هستند که گرفتار اعمال خودشان می‌باشند. آن‌ها به خاطر کفری که ورزیدند، آب جوش و عذاب پردردی در پیش دارند. (۷۰)

بگو: آیا غیر از خدا چیزی را که نفع و ضرری برای ما ندارد به کمک بخوانیم و بعد از این که خدا ما را هدایت کرد به حال اول برگردیم؟ مثل کسی که شیطان‌ها با وسوسه خود او را گمراه و در زمین سرگردان کرده‌اند در صورتی که دوستانی دارد که او را به راه صحیح دعوت می‌کنند که پیش ما بیا. بگو: هدایت خدا، هدایت واقعی است و به ما دستور داده شده که تسلیم صاحب‌اختیار همه مردم جهان باشیم. (۷۱)

و این که نماز را به پا دارید و از نافرمانی خدا بترسید. خدا کسی است که پیش او جمع‌آوری می‌شوید. (۷۲)

اوست که آسمان‌ها و زمین را به حق آفریده و روزی که بگوید این‌طور باش، همان‌طور خواهد شد. سخن او حق است و روزی که در صور دمیده شود فرمانروایی مال او است. دانای غیب و آشکار است و او حکیم و آگاه است. (۷۳)

وقتی را یادآوری کن که ابراهیم به پدرش آزر گفت: آیا بت‌ها را معبود خود می‌گیری؟ من، تو و قومت را در گمراهی آشکاری می‌بینم. (۷۴)

ما به ابراهیم این‌طور ملکوت آسمان‌ها و زمین را نشان دادیم تا از افرادی باشد که یقین دارند. (۷۵)

وقتی تاریکی شب او را فراگرفت ستاره‌ای دید، گفت: این خداوند من است. چون غروب کرد گفت: من چیزی را که غروب می‌کند دوست ندارم. (۷۶)

و چون ماه را دید که طلوع می‌کند گفت: این خداوند من است و چون غروب کرد گفت: اگر خداوند مرا هدایت نکند از گمراهان خواهم بود. (۷۷)

چون خورشید را دید که طلوع می‌کند گفت: این خداوند من است، این بزرگتر است. چون غروب کرد گفت: ای قوم من، من از آنچه شریک خدا می‌سازید بیزارم. (۷۸)

من مخلصانه تنها به کسی رو آورده‌ام که آسمان‌ها و زمین را آفرید و من مشرک نیستم. (۷۹)

و قومش با او بحث کردند. ابراهیم گفت: آیا در مورد خدا با من بحث و بگومگو می‌کنید؟ در صورتی که خدا مرا هدایت کرده و من از چیزهایی که شریک خدا می‌سازید نمی‌ترسم، مگر این که خداوند من چیزی بخواهد. علم خداوند من همه چیز را دربر گرفته، آیا توجه پیدا نمی‌کنید؟ (۸۰)

چطور من از چیزهایی که شریک خدا ساخته‌اید بترسم؟ در صورتی که شما از این که چیزهایی را شریک خدا ساخته‌اید، که هیچ دلیلی برای شریک بودن آن‌ها بر شما نازل نشده، نمی‌ترسید. اگر حقیقت را می‌دانید کدامیک از ما دو دسته باید خیالش راحت باشد؟ (۸۱)

کسانی که ایمان آوردند و ایمانشان را به شرك آلوده نکردند، خاطرشان جمع است و راه صحیح را شناخته‌اند. (۸۲)

این دلیل ما بود که به ابراهیم در مقابل قومش دادیم. درجات هر کس را که بخواهیم بالا می‌بریم. چون خداوند تو حکیم و دانا است. (۸۳)

و اسحاق و یعقوب را به ابراهیم دادیم و همگی را هدایت کردیم و نوح را قبلاً هدایت کردیم. از نسل او داود و سلیمان و ایوب و یوسف و موسی و هارون هستند. ما به نیکوکاران این‌طور پاداش می‌دهیم. (۸۴)

و زکریا و یحیی و عیسی و الیاس همگی از افراد درستکار بودند. (۸۵)

و اسماعیل و الیسع و یونس و لوط درستکار بودند و همگی را بر جهانیان برتری دادیم. (۸۶)

و از پدرانشان و فرزندانشان و برادرانشان افرادی را برگزیدیم و به راه راست هدایت کردیم. (۸۷)

این هدایت خداست، هر يك از بندگانش را که بخواهد به‌وسیله آن هدایت می‌کند و اگر آن‌ها برای خدا شریکی می‌ساختند، کارهایی که می‌کردند از بین می‌رفت. (۸۸)

آن‌ها افرادی هستند که به آن‌ها کتاب و حکم و نبوت دادیم. اگر این‌ها منکر آن شوند عده‌ای را وکیل آن می‌سازیم که منکر آن نیستند. (۸۹)

این‌ها افرادی هستند که خدا آن‌ها راه هدایت کرده، بنابراین هدایت آن‌ها را دنبال کن. بگو: من برای هدایت شما از شما مزدی نمی‌خواهم. قرآن فقط تذکری برای افراد جهان است. (۹۰)

آن‌ها قدر خدا را آن‌طور که سزاوار اوست نشناختند وقتی که گفتند: خدا چیزی بر کسی نازل نکرده. بگو: چه کسی کتابی را که موسی آورد و نور و راهنمای بشر بود نازل کرد؟ کتابی که شما آن را به صورت کاغذهایی می‌سازید که مقداری از آن را آشکار می‌کنید و مقدار زیادی را پنهان می‌کنید و چیزهایی به شما یاد داده شده که شما و پدرانتان نمی‌دانستید. بگو: خدا آن را نازل کرده. بعد آن‌ها را بگذار تا با افکار باطل خود سرگرم باشند. (۹۱)

این قرآن کتاب مبارکی است که ما آن را نازل کردیم که کتاب‌های قبلی را تصدیق می‌کند. برای این‌که اهالی مکه و اطرافش را از عواقب کارهای بد بترسانی. افرادی که به آخرت ایمان دارند به آن ایمان می‌آورند و مواظب نمازشان هستند. (۹۲)

کیست ظالمتر از کسی که دروغی را به خدا نسبت دهد؟ یا بگوید: به من وحی شده، در صورتی که چیزی به او وحی نشده باشد؟ و بگوید: من هم مثل آنچه خدا نازل کرده نازل می‌کنم. کاش ستمکاران را در موقع جان‌کندن ببینی که فرشتگان دست‌هایشان را برای گرفتن جان آن‌ها گشوده‌اند (و می‌گویند): جانان را بیرون کنید، امروز به سبب این‌که به ناحق از قول خدا حرف می‌زدید و از پذیرفتن آیات خدا خودداری می‌کردید، عذاب خوارکننده‌ای جزای شماست. (۹۳)

یکی یکی پیش ما می‌آید همان‌طور که بار اول شما را یکی یکی آفریدیم و نعمت‌هایی که به شما دادیم پشت سر خود جا گذاشتید و شفیعیانی را که می‌پنداشتید درباره شما با ما شریکند با شما نمی‌بینیم. رابطه بین شما پاره شده و شفیعیانی که می‌پنداشتید گم شده‌اند. (۹۴)

خدا دانه و هسته را می‌شکافد، زنده را از بی‌جان خارج می‌کند و بی‌جان را از جاندار، چنین وجودی خدای شما است. چگونه منحرف می‌شوید؟ (۹۵)

خدا شکافنده صبح است و شب را برای آرامش شما قرار داده و خورشید و ماه را وسیله حساب کردن شما قرار داده. این محاسبه دقیق خداوند توانا و دانا است. (۹۶)

اوست که ستارگان را برای شما قرار داده تا به وسیله آن در تاریکی خشکی و دریا راه را پیدا کنید. ما آیات را برای افراد دانا توضیح داده‌ایم. (۹۷)

اوست که شما را از يك تن بوجود آورد و بعد قرارگاه و امانت گاهی قرار داد. ما آیات را برای افرادی که می‌فهمند توضیح داده‌ایم. (۹۸)

اوست که باران را از آسمان نازل کرد و به وسیله آن هر نوع گیاهی رویانیدیم و از آن جوانه‌های سبز پدید آوردیم و از آن دانه‌های مترکم بوجود آوردیم و از شکوفه خرما خوشه‌های نزدیک به هم و باغ‌هایی از انگور و زیتون و انار شبیه به هم و بدون شباهت بوجود آوردیم. به میوه آن وقتی میوه داد و رسید، نگاه کنید. در این امور نشانه‌هایی برای افراد بالیمان وجود دارد. (۹۹)

برای خدا شریکانی از جن درست کردند در صورتی که آن‌ها را هم خدا آفریده و به سبب نادانی برای خدا پسران و دختران تراشیدند. خدا پاک و بالاتر از این چیزهایی است که می‌گویند. (۱۰۰)

خدا پدیدآورنده آسمان‌ها و زمین است. از کجا فرزندی دارد در صورتی که همسری نداشته؟ خدا هر چیزی را آفریده و هر چیزی را خوب می‌داند. (۱۰۱)

این خداست که صاحب‌اختیار شماست. معبودی غیر از او وجود ندارد. آفریننده هر چیزی است، بنابراین (فقط) بندگی او را بکنید (بنده و مطیع محض و بدون چون و چرای دستورهای هیچ‌کس جز او نباشید). او وکیل هر چیزی است. (۱۰۲)

چشم‌ها او را نمی‌بینند در صورتی که او چشم‌ها را می‌بیند. او دقیق و آگاه است. (۱۰۳)

راهنمایی‌هایی از جانب خداوندتان برای شما آمد. هر کس بینا شد به نفع خودش است و کسی که کور دل شد (نخواست حقیقت را ببیند) به ضرر خودش است. من نگهبان شما نیستم. (۱۰۴)

ما آیات را این‌طور بیان می‌کنیم، بگذار بگویند که تو آن را یاد گرفته‌ای. ما آن را برای دانایان بیان می‌کنیم. (۱۰۵)

از آنچه از جانب خداوندت به تو وحی شده پیروی کن. معبودی جز او نیست. و از مشرکین روی بگردان. (۱۰۶)

اگر خدا می‌خواست آن‌ها شرک نمی‌آوردند. ما تو را محافظ آن‌ها نساخته‌ایم و تو وکیل آن‌ها نیستی. (۱۰۷)

به آنان که غیر خدا را می‌خوانند دشنام ندهید چون آن‌ها هم از روی نادانی و دشمنی به خدا دشنام می‌دهند. ما این‌طور برای هر دسته‌ای عملشان را زینت دادیم. بازگشت آن‌ها پیش خداوندشان است و او آن‌ها را از کارهایی که می‌کردند باخبر می‌کند. (۱۰۸)

شدیدترین قسم‌ها را به خدا خوردند که اگر معجزه‌ای برای آن‌ها بیاید حتماً به آن ایمان می‌آورند. بگو: معجزات فقط در اختیار خداست. شما چه می‌دانید که اگر معجزه‌ای هم برای آن‌ها بیاید باز ایمان نمی‌آورند؟ (۱۰۹)

همان‌طور که از اول ایمان نیاوردند این بار هم دل‌ها و بینش آن‌ها را برمی‌گردانیم و آن‌ها را در طغیانشان سرگردان رها می‌کنیم. (۱۱۰)

اگر ما فرشتگان را برای آن‌ها نازل می‌کردیم و مرده‌ها با آن‌ها صحبت می‌کردند و هر چیزی را مقابل آن‌ها جمع می‌کردیم، باز هم ایمان نمی‌آوردند مگر این‌که خدا بخواهد، ولی بیشتر آن‌ها این را نمی‌دانند. (۱۱۱)

ما به این ترتیب برای هر پیغمبری دشمنانی از شیاطین انسانی و جنی قرار دادیم که بعضی از آن‌ها برای فریب‌دادن، سخنانی زیبا به بعضی وحی (القا) می‌کنند. اگر خداوندت این را نمی‌خواست آن‌ها این کار را نمی‌کردند. آن‌ها را با دروغ‌هایی که به هم می‌بافند به حال خود واگذار. (۱۱۲)

تا دل‌های کسانی که به آخرت ایمان ندارند به آن سخنان متمایل شود و آن را بیسندند و کاری را که می‌خواهند بکنند. (۱۱۳)

آیا غیر از خدا داوری بجویم؟ در صورتی که او وجودی است که کتاب را به تفصیل برای شما نازل کرد. کسانی که به آن‌ها کتاب دادیم می‌دانند که آن به حق از طرف خداوند تو نازل شده، پس از کسانی که دچار شك هستند نباش. (۱۱۴)

سخن خداوند تو از روی راستی و عدالت به پایان رسید. کسی که آن را تغییر دهد وجود ندارد. او شنوا و دانا است. (۱۱۵)

اگر از بیشتر کسانی که در زمین هستند اطاعت کنی تو را از راه خدا منحرف می‌کنند. آن‌ها فقط از گمان پیروی می‌کنند و فقط حدس می‌زنند. (۱۱۶)

خداوند تو کسانی را که از راه او منحرف شده‌اند و افرادی را که راه صحیح را شناخته‌اند، خوب می‌شناسد. (۱۱۷)

بنابراین اگر به آیات خدا ایمان دارید از آنچه نام خدا بر آن برده شده بخورید. (۱۱۸)

چرا از آنچه اسم خدا بر آن برده شده نمی‌خورید؟! در صورتی که خدا چیزهایی را که بر شما حرام کرده برایتان توضیح داده است، مگر این‌که ناچار به خوردن آن شوید. این‌ها افراد بسیاری را مطابق دلخواه خود بدون داشتن آگاهی گمراه می‌کنند. خداوند تو افراد متجاوز را به خوبی می‌شناسد. (۱۱۹)

گناه آشکار و پنهان را ترك کنید. کسانی که مرتکب گناه می‌شوند جزای کاری را که کرده‌اند می‌بینند. (۱۲۰)

از آنچه نام خدا بر آن برده نشده نخورید چون این‌کار اطاعت نکردن از فرمان خدا است. شیطان‌ها به دوستان خود وحی (القا) می‌کنند که با شما بگویم (مجادله) کنند. اگر از آن‌ها اطاعت کنید مشرک خواهید بود. (۱۲۱)

آیا کسی که مرده بود و ما او را زنده کردیم و برای او نوری قرار دادیم که با آن در میان مردم راه برود، مثل کسی است که در تاریکی قرار دارد و نمی‌تواند از آن خارج شود؟! برای افراد بی‌ایمان کارهایشان این‌طور زینت داده شده است. (۱۲۲)

ما این‌طور در هر شهری سران گناهکارش را قرار دادیم تا در آن نقشه‌های بد بکشند. آن‌ها این نقشه‌ها را به ضرر خودشان می‌کشند ولی توجه ندارند. (۱۲۳)

وقتی آیه‌ای برای آن‌ها بیاید می‌گویند: ما ایمان نمی‌آوریم مگر این‌که آنچه به پیغمبران خدا داده شده به ما هم داده شود. خدا بهتر می‌داند که رسالتش را کجا قرار دهد. از جانب خدا به گناهکاران به علت مکرری که می‌کردند ذلت و عذابی شدید خواهد رسید. (۱۲۴)

کسی را که خدا بخواهد هدایت کند سینه‌اش را برای اسلام می‌گشاید و اگر خدا بخواهد کسی را گمراه کند سینه‌اش را تنگ می‌سازد، مثل این‌که دارد در آسمان بالا می‌رود. خدا این‌طور پلیدی را بر افراد بی‌ایمان قرار می‌دهد. (۱۲۵)

این راه راست خداوند تو است. ما آیات را برای افرادی که متوجه می‌شوند توضیح داده‌ایم. (۱۲۶)

آن‌ها پیش خداوندشان خانه امنی دارند و خدا به سبب کارهایی که می‌کنند پشتیبان آن‌ها خواهد بود. (۱۲۷)

روزی که همه آن‌ها را جمع می‌کنیم، می‌گوییم: ای گروه جن، شما عده زیادی از انسان‌ها را گمراه کردید. دوستداران انسان آن‌ها می‌گویند: خداوند، بعضی از ما از بعضی بهره‌مند شدیم و به پایان مدتی که برای ما تعیین کرده بودی رسیدیم. خداوند می‌گوید: آتش جهنم جای شما است و همیشه در آن می‌مانید، مگر این‌که خدا بخواهد که نمانید. چون خداوند تو حکیم و دانا است. (۱۲۸)

بعضی از ستمکاران را به‌خاطر کاری که می‌کنند سرپرست بعضی می‌کنیم. (۱۲۹)

ای گروه جن و انس، آیا پیغمبرانی از خودتان برای شما نیامدند که آیات مرا بر شما بخوانند و شما را از چنین روزی بترسانند؟ گفتند: بر ضد خودمان شهادت دادیم. و زندگی دنیا آن‌ها را فریب داد و بر ضد خود شهادت دادند که کافر بودند. (۱۳۰)

این‌کار به دلیل این است که خداوندت اهل شهری را در حالی که غافلند از روی ظلم نابود نمی‌کند. (۱۳۱)

هر گروهی به‌خاطر کاری که کرده‌اند در جاتی دارند و خداوند تو از کارهایی که می‌کنند غافل نیست. (۱۳۲)

خداوند تو بی‌نیاز و دارای رحمت است. اگر بخواهد شما را از بین می‌برد و بعد از شما هر که را که بخواهد جانشین شما می‌کند. همان‌طور که شما را از نسل قوم دیگری بوجود آورد. (۱۳۳)

و عده‌ای که به شما داده شده حتماً عملی خواهد شد و شما نمی‌توانید جلوی آن را بگیرید. (۱۳۴)

بگو: ای قوم من، هر کاری که از دستتان برمی‌آید بکنید، من هم کار خود را می‌کنم. بنابراین خواهید دانست که خانه عاقبت مال چه کسی خواهد بود. افرادی که ظلم می‌کنند رستگار نمی‌شوند. (۱۳۵)

مقداری از زراعت و چارپایانی که خدا آفریده برای خدا قرار دادند و مطابق تصور خود گفتند: این مال خدا است و این مال بت‌های ما. اما چیزهایی که مال بت‌هایشان بود به خدا نمی‌رسد و آنچه برای خدا گذاشتند به بت‌هایشان می‌رسد. بد جوری قضاوت می‌کنند. (۱۳۶)

بدین‌ترتیب شریکان آن‌ها (شریکانی که برای خدا ساختند) کشتن فرزندان‌شان را برای عده زیادی از مشرکین زینت دادند تا آن‌ها را هلاک کرده و دینشان را بر آن‌ها مشتبه کنند. اگر خدا می‌خواست چنین کاری نمی‌کردند. آن‌ها و دروغ‌هایی را که به هم می‌یافتند، به حال خود بگذار. (۱۳۷)

به خیال خود گفتند: (خوردن) این چارپایان و این کشتزارها (برای همه) ممنوع است مگر کسانی که ما بخواهیم از آن بخورند، و چارپایانی که حرام بود سوار آن شوند، و چارپایانی را بدون ذکر نام خدا (می‌کشند) و به خدا افترا می‌زدند. خدا آن‌ها را به خاطر افترایی که می‌زدند مجازات می‌کند. (۱۳۸)

و گفتند: آنچه در شکم این چارپایان است، اختصاص به مردان و پسرانمان دارد و بر زنانمان حرام است. اگر مرده بود آن‌ها هم در آن شریکند. خدا جزای این حرفشان را خواهد داد، چون او حکیم و دانا است. (۱۳۹)

کسانی که بچه‌هایشان را از روی کم‌عقلی و از روی نادانی کشتند و چیزهایی را که خدا روزی آن‌ها ساخته بود با افترا به خدا حرام کردند، ضرر کرده‌اند و گمراه شده‌اند و راه صحیح را نشناخته‌اند. (۱۴۰)

خدا وجودی است که باغ‌های داربست‌دار و بدون داربست و خرما و کشتزاری که میوه‌هایش گوناگون است و زیتون و انار را که به هم شبیه هستند یا بدون شباهت هستند بوجود آورده. از میوه‌هایش وقتی رسید بخورید و روز برداشت آن، زکات آن را بدهید و زیاده‌روی نکنید. **چون خدا کسانی را که زیاده‌روی می‌کنند دوست ندارد.** (۱۴۱)

بعضی از چارپایان بار می‌برند و فرش شما می‌شوند. از آنچه خدا روزی شما کرده بخورید و از گام‌های شیطان پیروی نکنید چون شیطان دشمن آشکار شما است. (۱۴۲)

هشت تا (چهار جفت) از میش دو تا و از بز دو تا. بگو: آیا خدا نرها را حرام کرده یا ماده‌ها را، یا آنچه در رحم ماده‌ها است؟ اگر راست می‌گویید از روی علم به من بگویید. (۱۴۳)

و از شتر دو تا و از گاو دو تا، بگو: آیا خدا نرهای آن‌ها را حرام کرده یا ماده‌ها را، یا آنچه در رحم ماده‌ها است؟ آیا وقتی خدا چنین سفارشی به شما کرد، حاضر بودید؟ **چه کسی ظالم‌تر از کسی است که بدون علم به خدا افترا بزند برای این‌که مردم را گمراه کند؟ خدا کسانی را که ظلم می‌کنند هدایت نمی‌کند.** (۱۴۴)

بگو: در آنچه به من وحی شده حرامی بر خورنده آن نمی‌بینیم، مگر این‌که گوشت حیوان مرده یا خون ریخته‌شده یا گوشت خوک باشد، چون آن پلید است. یا نافرمانی خدا باشد که حیوانی را به نامی غیر نام خدا سر بریده باشند. کسی‌که ناچار شد، بدون علاقه‌مندی و زیاده‌روی، از آن بخورد اشکالی ندارد. چون خدا آمرزنده مهربان است. (۱۴۵)

بر یهودیان هر حیوان ناخن‌داری را حرام کردیم و از گاو و گوسفند نیز پیه آن‌ها را حرام کردیم، جز آنچه در پشت آن‌ها است یا لابلای روده‌ها یا قسمت‌هایی که به استخوان چسبیده. این‌کار را برای مجازات ظلم آن‌ها کردیم و ما راست می‌گوییم. (۱۴۶)

اگر حرف تو را قبول نکردند، بگو: خداوند شما صاحب رحمت بی‌انتهاست و عذابش از گناهکاران دفع نمی‌شود. (۱۴۷)

مشرکین خواهند گفت که اگر خدا می‌خواست ما و پدرانمان مشرک نمی‌شدیم و چیزی را حرام نمی‌کردیم. افرادی هم که قبل از آن‌ها بودند همین‌طور منکر رسالت پیغمبران شدند تا این‌که عذاب ما را چشیدند. بگو: آیا علمی پیش شما است؟ اگر هست آن را برای ما ابراز کنید. شما فقط از گمان پیروی می‌کنید و فقط حدس می‌زنید. (۱۴۸)

بگو: خدا دلیل کامل دارد، اگر می‌خواست همه شما را هدایت می‌کرد. (۱۴۹)

بگو: شاهدهایتان را که شهادت می‌دهند که خدا این‌ها را حرام کرده بیاورید. اگر شهادت دادند تو با آن‌ها شهادت نده و از دلخواه افرادی که منکر آیات ما شدند و از دلخواه افرادی که به آخرت ایمان ندارند و برای خدا شریک درست کرده‌اند پیروی نکن. (۱۵۰)

بگو: بیاوید آنچه خداوندتان حرام کرده بر شما بخوانم: چیزی را شریک خدا نسازید، و به پدر و مادر نیکی کنید و بچه‌هایتان را به‌خاطر فقر نکشید، ما روزی شما و آن‌ها را می‌دهیم، به کارهای زشت، چه آشکار چه پنهان، نزدیک نشوید و کسی را که خدا کشتنش را حرام کرده نکشید، مگر به حق. این چیزی است که خدا شما را به آن سفارش کرده تا آن‌ها را تشخیص بدهید. (۱۵۱)

به مال یتیم، جز با بهترین وجه (برای اداره اموالش) نزدیک نشوید تا به رشد خود برسد. کیل (پیمان) و وزن را از روی عدالت کامل بدهید. هیچ‌کس را جز به اندازه توانایش مکلف نمی‌کنیم. وقتی حرفی می‌زنید عدالت را مراعات کنید اگر چه دربار خویشتانتان باشد و به عهده‌ای که با خدا بسته‌اید وفا کنید. این چیزی است که خدا شما را به آن سفارش کرده تا متوجه باشید. (۱۵۲)

این راه راست من است، از آن پیروی کنید و از راه‌های دیگر پیروی نکنید چون شما را از راه خدا دور و متفرق می‌کند. این چیزی است که خدا شما را به آن سفارش کرده تا پرهیزکار شوید. (۱۵۳)

به موسی تورات را، برای کامل کردن نعمت بر کسی که نیکی کرد، و شرح هر چیز و راهنمایی و رحمت است، دادیم تا شاید به ملاقات خداوندشان ایمان بیاورند. (۱۵۴)

این قرآن کتاب مبارکی است که ما نازل کردیم، بنابراین از آن پیروی کنید و از نافرمانی و عذاب خدا بترسید تا مورد رحمت او قرار گیرید. (۱۵۵)

تا نگویند که کتاب بر دو طایفه قبل از ما نازل شده و ما از آموختن آن غافل بودیم. (۱۵۶)

یا نگویند که اگر کتاب بر ما نازل می‌شد، بیشتر از آن‌ها هدایت می‌شدیم. دلیل روشنی از خداوندتان و هدایت و رحمت برای شما آمده، بنابراین چه کسی ظالم‌تر از کسی است که منکر آیات خدا شود و از آن رو برگرداند؟ افرادی را که از آیات ما روگردان باشند به سبب این‌کارشان با عذاب بدی مجازات می‌کنیم. (۱۵۷)

آیا انتظار می‌کشند که فرشتگان پیش آن‌ها بیایند، یا خداوندت بیاید، یا قسمتی از آیات خداوندت برای آن‌ها بیاید؟ روزی که بعضی از آیات خداوندت بیاید، ایمان آوردن کسی که قبلاً ایمان نیاورده یا با ایمانش کار خیری انجام نداده، فایده‌ای ندارد. بگو: انتظار بکشید ما هم انتظار می‌کشیم. (۱۵۸)

کسانی که دینشان را فرقه فرقه کردند و به صورت گروه‌هایی در آمدند تو رابطه‌ای با آن‌ها نداری. کار آن‌ها با خداست. خدا آن‌ها را از کارهایی که می‌کردند آگاه می‌کند. (۱۵۹)

کسی که کار خوبی بکند ده برابر پاداش دارد و کسی که کار بدی کند فقط به اندازه آن مجازات می‌شود و به آن‌ها ظلمی نمی‌شود. (۱۶۰)

بگو: خداوند من مرا به راه راست هدایت کرده، به دینی ارزشمند، دین خالص ابراهیم، ابراهیم مشرک نبود. (۱۶۱)

بگو: نماز من، عبادات من، زندگی من و مرگ من برای خداست که صاحب‌اختیار همه مردم جهان می‌باشد. (۱۶۲)

شریکی ندارد و به من دستور این‌کار داده شده و من بیشتر از همه مسلمان (تسلیم حکم و نظر خدا) هستم. (۱۶۳)

بگو: آیا اربابی (خداوندی) غیر از خدا برای خودم پیدا کنم؟ در صورتی که او مالک هر چیز است. هر کسی هر کاری می‌کند بر عهده خودش است. هیچ‌کس بار گناه دیگری را بر نمی‌دارد. بازگشت شما پیش خداوندتان است. او شما را از اموری که در آن اختلاف نظر داشتید خبردار می‌کند. (۱۶۴)

اوست که شما را در زمین خلیفه کرد و بعضی از شما را به درجاتی بر دیگران برتری داد تا شما را در آنچه به شما داده امتحان کند. مجازات خداوند تو به سرعت انجام می‌گیرد، و او آمرزنده و مهربان است. (۱۶۵)